

Szerkesztési iroda:
Nagybecskerek Zápolya-
ntea 1. hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecske-
rek, Zápolya-u. 1. hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁI

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Felolós szerkesztő: Somfal János.

Nagybecskerek, 1916.

XLV. évfolyam, 283 szám.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — 28 K
Félévre — — — 14 K
Negyedévre — — 7 K
Egyes szám ára 10 fillér.

Hirdetéseket
a kiadóhivatal veszi föl.
Azonkívül az összes hír-
::: detési irodák. :::
Megjelenik vasár- és
ünneppnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órákor

Hétfő, december 11.

LEGUJABB.

— Saját tudósítónk cenzurázott távirati jelentései. —

A románok a Szerethig vonulnak vissza.

Vihar a francia parlamentben.

A románok visszavonulása. — Támadás Anglia ellen a francia parlamentben. —
Görögország mozgósít. — A Deutschland újabb hazaérkezése. — Az új angol
kormány.

A románok visszavonulása

Budapest, dec. 11. Párisból sürgönyzik: A Petite Parisien jelenti:

A románok a Szerethig visszavonulnak, ahol erős állásokat fognak elfoglalni. Emögött a vonal mögött Galactól az erdélyi határterületig újra csoportosítják csapattesteiket, amelyek a visszavonuláskor nagyon összekeveredtek.

A Corriere della Sera jelenti Párisból:

Orosz segélyesapatok gyülekeznek Buzeu körül, amelyek a Szerethig fölvonulnak. Az orosz-román hadvezetőség ezt a vonalat választotta a legközelebbi védekezési vonalnak.

Budapest, dec. 11. Berlinből sürgönyzik: A Localanzeigernek jelentik Stockholmból:

A román hadügyminiszterium Jassyban felhívást tett közzé, amelyben felszólítja a polgári lakosságot, hogy minden rendelkezésre álló ruhadarabját boesássa a katonai hatóságok rendelkezésére. A polgári ruhákra állítólag azért van szükség, hogy a veszedelembé jutott román csapatokat ebben a ruhában mentse meg az elfogatástól.

Az entente elvette Romániától a municiót.

Budapest, dec. 11. Stockholmból sürgönyzik:

A szentpétervári román követ tiltakozott az orosz kormánytól és a pétervári francia nagykövettől az ellen, hogy azt a municiót, melyet Románia az ententétől kapott, most Berthelot francia tábornok parancsára visszavitték Oroszországba.

Az orosz vezérkar jelentése az oláhországi harcokról.

Budapest, dec. 11. Szentpétervárról sürgönyzik: Az orosz nagyvezérkar jelenti december 10-ikén:

Az erdős Kárpátokban a harc Zavorniktól öt versztnyire délre levő magaslatért ellanyhult és osztagaink visszavonultak árkaikba.

Román front:

Nyugatra és délre megtámadtuk az

ellenséget s két magaslatról elűztük. Tíz tisztjét és ötszáz emberét elfogtuk, hat gépfegyvert, két bombavetőt és egy ágyút zsákmányoltunk.

A Sulta falutól öt versztnyire délre ismételt támadásaink kényszerítették az ellenséget, hogy egy előző nap elfoglalt magaslatot visszaadjon.

A Csobanov mindkét partján tovább tart az előnyomulásunk.

Oláhországban az ellenség állandó nyomása alatt a román csapatok folytatták visszavonulásukat kelet felé. Hátrálásuknak megfelelően a mi csapataink a bal szárnyon szintén visszavonulnak.

A német birodalmi kancellár holnap nyilatkozik a helyzetről

Budapest, dec. 11. Berlinből sürgönyzik:

A lapok a legellentmondóbb találgatásokba bocsátkoznak a birodalmi gyűlés holnapra váratlanul összehívott üléséről.

Bethmann Hollweg birodalmi kancellár és Zimmermann külügyi államtitkár már visszatért a nagy főhadiszállásról, mert előzetesen tanácskoznia akarnak a politikai pártok vezéreivel és a szövetséges államok minisztereivel.

A Berliner Tagblatt szerint a birodalmi kancellár nagy vonásokban közölni fogja a szövetséges államok minisztereivel a birodalmi gyűlés holnapi ülésén teendő nyilatkozatait s okát fogja adni a birodalmi gyűlés váratlan összehívásának. A lap szerint teljességgel alaptalanok a különbékeről ismét forgalomba került híresztelések, de többet mondani ez idő szerint nem szabad és nem is volna helyénvaló.

Vilmos császár és a szultán táviratváltása.

Budapest, dec. 11. Konstantinápolyból sürgönyzik:

A szultán Bukarest elfoglalása után Vilmos császárhoz a következő táviratot intézte:

— Nagy öröömre az imént értesültem, hogy a felséged tábornokainak vezetése alatt álló vitéz szövetséges csapatok elfoglalták Bukarestet. Felségednek legélnkebb és legőszintébb szeren-

csékvánataimat fejezem ki e fényes sikerhez, mely megsemmisülését jelenti ellenségeink Romániába vetett reményeinek és kérem egyuttal Felségedet, hogy diszkardot fogadjon el öcsödátalom jeléül, amellyel viseltetem hű szövetséges iránt, akinek dicsőséges hadseregei, a kegyetlen ellenségek fölött annyi győzelmet arattak. Az a kellemes remény tölt el, hogy felséged kegyes lesz ebben az ajándékban szimbolumát látni annak, hogy a küzdelmet a jog és igazság ügyéért ellenségeink legyőzéséig folytatjuk és hogy Isten segítségével és csapataink vitézségével újabb sikereket fogunk kivívni, amelyek nemsokára a végleges győzelmet fogják számunkra biztosítani.

A szultán táviratára Vilmos császár ezt válaszolta:

— Kérem császári felségedet, fogadjon legbensőbb köszönetemet az ünnepélyes szerencsekívánatokért Bukarest elfoglalása alkalmából. A szövetséges seregek erőfeszítései gyönyörű győzelmekben találtak jutalmukat, amelyekben felséged csapatai méltók voltak a vitézségükről és szívós ellenálló erejükről regelő régi hírekhez. Hogy felséged diszkardot ajándékoz nekem, különös nagy örömmel tölt el. A hű fegyverbarátságunk ezt a szimbolumát őszinte köszönettel fogadom. A diszkard drága emlékem lesz hadseregeink közös fegyvertényeire, amelyeknek győzelme a szövetséges népeknek szabadságot és békét fog biztosítani. Isten segítsen továbbra is. Vilmos.

Támadás Anglia ellen a francia parlamentben.

Budapest, dec. 11. Genfből sürgönyzik:

A francia lapok eikkeiből világosan kitűnik, hogy a kormányválság küszöbön van s Briand miniszterelnök már képtelen helyt állani.

A jobb-pártnak hat előkelő vezető tagja a helyzetről a következőleg nyilatkozott:

— Huszonhét hónapi háboru után megállapítjuk egyes miniszterek és államtitkárok tökéletes tehetetlenségét, azért ellenük szavazunk.

Budapest, dec. 11. Genfből sürgönyzik:

A francia kamara tegnapi ülésén veharos jelenetek játszódtak le. Costadau kijelentette, hogy a háboru kimeríti és tönkreteszi Franciaországot. Az egész sajtó hihetetlen cinizmussal hazudik. Kapzsiságból és a cenzura parancsából fedez minden visszaélést és romlást. Mindnyájan — ugymond — rémülten nézzük, hogyan rohan vesztébe Franciaország. Ezután hevesen támadta Angliát, amely Franciországot a romlásba viszi.

Beszédét nem fejezhette be, mert az elnök megvonta tőle a szót.

„Legujabb” hireink folytatása a negyedik oldalon van.

Az ezüst pénz.

— dec. 11.

Napok óta igen érdekes jelenség tapasztalható a kereskedelmi és gazdasági életben. Feltűnő módon megszorodott az ezüst pénz. A régi egyforintosok, egykét és ötkoronások mind tömegesebben kerülnek felszínre. Egyszerre megszűnt az ezüst pénz hiány.

Ugy látszik igazuk volt azoknak, akik már korábban a magyar néplelek gondolkodásában keresték e hiánynak az okát. Ez az ósdi felfogás bizonyos maradisággal még mindig szívesen ragaszkodik ahhoz, hogy csak a nemes fém az igazi pénz, a papír hízagpótló, mely rendkívüli viszonyok között, főleg épen háboru alkalmával értéktelenné válhatik. Innen van, hogy a már-már legendának tartott ládafiák, harisnyák, zacskók lesznek a magyar nép tekintélyes részénél pénzügyítő szekrényekké.

Az országos gyásznak kellett elkövetkezni, hogy ezek a rejtékhelyek megnyíljának és tartalmuk napvilágot lásson. A félelem, hogy az elhalt király képével el látott pénzek kiesnek a forgalomból, volt az oka ennek.

Hogy mindez teljesen indokolatlan, talán fölösleges is bővebben magyarázni. A magyar állam egész tekintélyével, pénzügyi erejével, érkészletével áll a papírpénz mögött, annak értéktelenedése épügy nem várható, mint azon ezüst pénzeké sem, amelyek a régi király arcképét viselik.

Amennyire tehát okatlan is az ilyen felfogás, annyira célszerűtlen és gazdaságellenes. A pénzt összegyűjteni és kihasználatlanul, kamatoztatlanul hagyni, már nem a mai korba való.

A magyar nép a háboru folyamán jelentékeny jövedelemhez jutott. Terményeiért, állatjáiért eddig nem ismert magas árakat kapott. Azonkívül a kiadott hadviselési költség, majdnem teljes egészében itthon maradt. A felvett hadikölcsönök újból a nemzet gazdasági életének esatornáiba szívárogtak vissza. A sok ezüst pénz is mind innen ered. Ezt kéri tehát a magyar pénzügyi kormány most újból vissza. Kéri pedig nem ingyen, hanem oly előnyös kamattal, amelyet el nem fogadni nemcsak hazafiatlanság, de gazdasági bűn is lenne.

A monarchia közvetlen hadiköltségei a háboru első két évében havonta átlag 450—470 millióra rugtak, jelenleg pedig 560—600 millió körül mozognak. Mindezek hadikölcsönökből kerültek elő. Az ügyes gazdálkodó és tőkés tehát pénzének nemcsak magas kamatozását, de háromszoros, négyszeres értékesítését is megtalálhatta a korábban jegyzett hadikölcsön kötvényeinek konvertálása révén.

Valóságban önmaga ellen vét, aki az ezüst-forintost, koronást most is elrejti és nem siet velük még többet szerezni.

Könyveket a harctérről! Küldjünk könyveket és folyóiratokat a harctérről. A könyveket és folyóiratokat a Torontói megyei Közművelődési Egyesület készítségével továbbítja.

HIREK.

Az új rekvirálás.

Az élelmiszerek összeírása csak tájékoztatásra való.

Nagybeeskerek, dec. 11.

Az új rekvirálás elrendelése a közönség körében bizonyos félreértésekre, sőt nyugtalanságra adott okot.

Illetékes helyről szerzett értesüléseink alapján megállapíthatjuk, hogy az új rekvirálással kapcsolatban nyugtalanságra a legesélyesebb ok, sinesen.

A rekvirálás csak a gabonanevelékre s a lisztre nézve rendeltetett el. Ebből is csak a jövő év utolsó ellátási hónapjára, vagyis július 15-től augusztus 15-ig terjedő időre eső készletet rekvirálják.

Burgonya, főzelékeműek vagy egyéb élelmiszerek rekvirálásáról szó sincs. Nagybeeskereken ugyan az első napokon félreértésből megtörtént, hogy egyesektől burgonyát vittek el, ezt a burgonyát azonban most visszaadják. Burgonyát csak attól a termelőtől visznek el, akinek a készlete meghaladja a naponként és fejenként eső 1 kilogramm készletet.

Zsirt, cukrot, kávékat vagy más élelmiszert senkitől nem visznek el.

Hogy az élelmiszereket most összeírják annak csupán tájékoztató célja van, hogy lássuk mennyi készlet van az országban s hogy hol van esetleg ezekben az élelmiszerekben hiány.

A gabonánál és a lisztnél is a fejkvóta változatlan marad s Nagybeeskereken, ahol az első napokban a liszthiány a fejkvóta leszállítását tette szükségessé, ez irányban már enyhítés történt s egyben további lépések történnek arra nézve, hogy a fejkvóta változatlanul maradjon.

Mindebből kitűnik tehát, hogy az új rekvirálással, nevezetesen az összeírással szemben nem kell a közönségnek nyugtalankodni és bizalommal fogadhatja a hatóság intézkedéseit.

— Hivatalos jelentések december hó 10-ikéről. A miniszterelnökség sajtóosztályától a következő hivatalos jelentéseket kaptuk a harc-
téri eseményekről:

Hőfer jelentései:

Keleti harctér:

Szisztia és Csernavoda között a bolgárok átjutottak a Duna balparcjára. Bukaresttől és Ploestitől keletre üldözésünk tört nyert. Az tábornok csapatai az Ernártól nyugatra és északnyugatra húzó határterületen heves orosz támadásokat visszavertek. Az ellenségnek csak Sultától délnyugatra sikerült egy magaslattól elragadni. Kövess vezérezredes hadseregének körzetében az ellenség több elkeseredett támadást intézett a Fundug Moldovától nyugatra fekvő állások ellen, amelyekért hetek óta heves vetélkedés folyt. A derék védők mindannyiszor visszaverték a támadást. Tovább északra semmi lényeges nem történt.

Olasz és délkeleti harctér:

Változatlan.

A német nagyfőhadiszállás jelentései:

Nyugati harctér:

Rupprecht trónörökös hadserege: A Somme területen a tűzérési tűz este fokozódott. Guedencourtól keletre éjjel előrenyomuló erős angol járőröket visszautztunk. A trónörökös hadserege: A Champagneban Pípon-tól délre támadó csoportjaink a franciákat egy általunk kiürített és aztán a franciáktól megszállott árokba ismét kivetették. A Vo-

sekben Markirchtól nyugatra a nassau Landwehr katonák saját veszteségük nélkül több vadászt és egy aknavetőt hoztak magukkal egy francia árokból.

Keleti harctér:

Lipót bajor herceg vezértábornagy arevonala: Lényeges esemény nem történt.

József főherceg vezérezredes arevonala: Az oroszok Kirlibaba és Dornawatra között ismét eredménytelenül támadtak a Trótosul-völgytől délre elfoglaltak egy magaslattól, azonban jelentékeny erők harcra vetése ellenére sem sikerült a betörés helye mellett teret nyerniök.

Mackensen vezértábornagy hadserege: A hadseregek Keletoláhországban előnyomulokban vannak. Csernavoda és Szisztia között bolgár erők átkeltek a Dunán. Dobrudzásában a harcok tevékenység esekély.

Macedón arevonál:

Monasztirból északra és a Cserna könyökben az antant csapatok tegnap ismét erős tehermentesítő támadást intéztek, amely meg-hiusult. Német és bolgár csapatok a franciák és szerbek összes támadásait véresen visszaverték — Ludendorff.

— Katonai kitüntetés. A király megparancsolta, hogy Dittlich Mihály 61. gyalogezredbeli tart. főhadnagy századparancsnoknak, Auréliháza község jegyzőjének az ellenség szemben tanúsított vitéz magatartásáért a legfelső dícsérő elismerés tudtul adassék.

— A közigazgatási bizottság ülése. Torontálvármegye közigazgatási bizottsága ma délelőtt tartotta dr. Dellimanic Lajos főispán elnöklésével rendes havi ülést, amelyen jelen voltak: Jankó Ágoston udvari tanácsos alispán, Tóth István min. tan. pénzügyigazgató, Kéler Ákos tiszt. főügyész, dr. Haidegger Lajos m. főorvos, dr. Watta-Pelbárt Dezső árvaszéki elnök, Vámos Ignác műszaki tanácsos, Gadó István kir. ügyész, Grézlo János és Cserei Gyula kir. tanfelügyelők, Axmann János kir. főállatorvos, Gregersen Nils gazd. felügyelő, dr. Anna Ernő, Babics József udvari tanácsos, Dolleschal Alajos, Harszer Károly báró, dr. Pollák Győző bizottsági tagok, Farkas Vince, dr. Horváth Kálmán előadók és dr. Kamenszky Árpád jegyző. Az ülés egyes fontosabb pontjait holnap közöljük. A legközelebbi ülést január 8-ikára tűzték ki.

— Az új ötven- és egykoronás bankjegyek forgalomba hozatala. A hivatalos lap vasárnapi száma közli a pénzügyminiszter rendeletét, amely szerint az új ötvenkoronás bankjegyeket december 18-ikán, az új egykoronás bankjegyeket pedig december 21-ikén boesátják forgalomba. A pénzügyminiszter hirdetményében egyben közli az új bankjegyek leírását is, amely szerint az új bankjegyek igen tetszetősek lesznek, főleg azoknak, akiknek sok lehet belőlük.

— Gadó István kir. ügyész előadása a szabad líceumban. A kultúregyesület szabad líceumban tegnap kiváló értékű magas színvonalú előadás hangzott el. Gadó István a nagybeeskereki királyi ügyészség vezetője tartott előadást a szabad akaratról. Az előadás nagy-zámu kö-önség jelent meg, ezek sorában társadalmi és közéletünk vezető tagjai, így Jankó Ágoston udvari tanácsos alispán, a kultúregylet elnökét, Tóth István min. tanácsos pénzügyigazgatót, Magyary Pál pápai kamarás apátplebánost, dr. Kovács Rókus kir. törvényszéki elnököt, Grézlo János kir. tanfelügyelőt a kultúregylet aligazgatóját, dr. Pollák Győzőt, Láday Kálmán, Apor Nándor pénzügyigazgató helyetteseket, Kiss István pénzügyi főtanácsost, dr. Végh Lajos városi ügyész stb.

Az előadó értekezését a szabad akaratnak a bölcsélet szempontjából való megvilágításával vezette be, majd akaratképződés okait ismertette az ember szervezetében és lelkében rejtő okokkal. Szólt a Lombroso elméletéről,

Telefon 330.

VÁROSI MOZI A VÁROSI SZÍNHÁZBAN

Telefon 330.

Kedden, 1916. évi december hó 12-én két előadás, délután 5 és este fél 9 órakor, mindenkor, rendes helyárrakkal.

A királynő barátja.

Vidám udvari történet 3 felvonásban. A főszerepben Nicolai Johansen.

Azonkívül a gyönyörű és nagyszabású kiegészítő műsor.

amelynek alapigazságát követői és tanítványai tuzsba hajtották. Kifejtette, hogy szabad akarat van, csupán külső fizikai és szociális tényezők befolyásolhatják. Végül a büntetőjog-tudomány mai álláspontját ismertette a szabad akarat kérdésében. A nagy tudásra és a kérdés legalaposabb ismeretére valló értékes szép előadást a közönség mindvégig nagy figyelemmel hallgatta s zajos tapsokkal honorálta a jeles előadást.

— **Köszönet.** Ingyentelre újabb a következő adakoztak: Özv. Guttmann Jakabné és fiai 100 K, Mencer Lipót és neje 8 K 70 fillér, mely nemesszivű adományokért ezúton mond köszönetet az Anya- és Gyermekvédelem Bizottság.

— **Adomány.** Deutsch Zsigmondné és Emilné 30—30 koronát adományozott ingyentelre lapunk utján.

— **Halálozás.** Felsőlttebéről jelentik Raity Spirá nagybírtokos megyei bizottsági tag, szerbíttebei legelőbírtokosok bankja igazgató-elnöke a hó 5-én Felsőlttebén meghalt. Az elhunytat szerdán december 6-án temették el a lakóság általános részvételmellett. A halotti szertartást Sztaikity Zsarko nagybecskereki főesperes vezette, fényes papi segédlettel. Az elhunyt a közügyekben nagy szerepet játszott, közösgünkben pedig ő vitte a vezér szerepet, halálát közösgünk minden intézménye súlyosan érzi, mert földmives ember létére ritka tehetőséggel és akaratelhatározással bírt. Özvegye és 5 gyermeke siratja.

— **A pamutárak és szövetek felajánlása.** Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés nagybecskereki kerülete közli:

A pamutrendeletek ismerete minden rőfőskereskedőre életbevágó fontosságú s be nem tartásuk a legsúlyosabb következményekkel jár. Szükséges, hogy minden kereskedő ismerje a Budapesti Közlönyben erre vonatkozólag megjelent rendeletek, melyeknek számát és a megjelenés napját alább közöljük. A rendeletek kivonata röviden a következő: A 2489. számú kormányrendelet (megjelent Budapesti Közlöny július 31-i szám) felhatalmazta a kereskedelmi minisztert, hogy külön rendeletekkel belátása szerint kimondhassa a felajánlási kényszert. Ezen rendelet megszabja a Pamutközpontra által fizetendő árakat.

Felajánlási kényszer alá esnek: 1. Kalikószövetek (54340/1906 VI. C. B. K. 1916 július 30). 2. Bizonyos pamutárak, főleg fehérárak, amelyek az 59998/1916 VI. C. számú sz. rendeletben (megjelent a B. K.-ban október 20-án, illetve a 82881/1916 VI. C. számú rendeletben megjelent B. K. december 3-iki szám) részletesen fel vannak sorolva. Ezen rendeletek szerinti felajánlandók egyebek között: a) egyenruhászövetek és bélészövetek az esetben, ha a tulajdonos készlete belőlük összevéve az 1000 méteri meghaladja; a háztársak szövetek, ha a készlet több mint 500 méter. Ilyen esetekben az egész készlet felajánlandó. (Az egyes árak részletes körülírása a rendeletekben található.) b) Minden olyan nyers, fehérített, bogácsolt (Gerauh) nem bogácsolt, appetált és nem appetált pamutárak, melyek fehérnemű készítésére alkalmasak. Így flanel, barchent, pamutvászon, köper stb. Ha egy fajtaból pl. barchentből 500 méternél több van, akkor ezen egész készlet felajánlandó. Ha pedig a különböző fajtákból együttesen van 1000 méter, külön-külön nincs is 500 méter (pl. flanelből 300, barchentből 400, köperből 350 méter), akkor valamennyi felajánlandó. c) Felajánlandók bizonyos, az említett rendeletekben megállapított súlyú nyers és fehérített sima pamutszövetek. Az újabb a forgalomban nagy szerepet játszó etamineok, grenadineok, tüllök nem tartoznak ide.

A felajánlás legvégső határideje december 13-ika; az addig fel nem ajánlott készletek el fognak koboztatni. A felajánlandó árúkból 15 centiméter hosszú teljes szélességből vett minta küldendő a Pamutközpontra legkésőbb december 13-ig. A rendeletek be nem tartása hat hónapig terjedhető elzárással és 2000 koronáig terjedő pénzbüntetéssel sújtatik, e mellett a ma megjelent 3830. sz. miniszterelnöki rendelet szerint a rendeletek elleni kihágásokat épp úgy mint a felajánlás elmulasztását az áru elkobzásával torolják meg. A Pamutközpontra az egész országban megbízottakkal fogja ellenőriztetni, hogy a készleteket bejelentették-e? A fenti rendelkezések a festett és nyomott pamutárakra nem vonatkoznak. Az ezen árak eladására vonatkozó korlátozások rövid időn belül szintén meg fognak jelenni.

— **Adakozzunk az elesett hősök özvegyei és árvái javára! Hadsegélyező Hivatal főpénztára, Képviselőház.**

— **Karácsony a haretéren.** A haretéri katonák karácsonyi megajándékozására indult mozgalom, a Hadsegélyező Hivatal és a Vöröskereszt együttes akciója a legszébb eredményeket igéri. Pénzintézetek, vármegyei és községi hatóságok, egyházak, iskolák, a vidéki Vöröskereszt fiókok nemes vetélkedéssel küldik adományait és remélhető, hogy példájukat egyre többen követik. A katonák karácsonyi ajándékainak csomagolása is megkezdődött és nagy apparátussal folyik. Adományok a karácsonyi szeretetadományok 8880. sz. csekkzámlájára küldendők az együttes vezetőséghez, Hadsegélyező Hivatal, V. Akadémia-utca 17. sz.

— **A cipőhiány enyhítése.** A cipőhiánynak megfelelő módon való enyhítéséhez szükséges az országban meglévő készletek sürgős felbecslése. A kereskedelmiügyi m. kir. miniszter felkérte ezért az ország kereskedelmi és iparkamaráit, hogy megbízására való hivatkozással hívják fel mindazokat, akik a kerületben a kamara tudomása szerint cipőkészletek feletti rendelkeznek (kereskedők, gyárosok, iparosok), hogy meglévő készleteiket a kamarának az alábbi csoportok szerint azonnal jelentésük be. Bejelentendők: 1. utcai cipők bőrtalppal, mindenféle kivitelben és bármilyen bőrből; 2. utcai cipők fatalppal, bármilyen anyagu felsőrészrel. Mindkét csoportnál külön-külön feltüntetendő, hogy hány pár férfi, női és gyermekcipőből áll a készlet. Mivel a szakmának is érdeke, hogy a készletbejelentések a lehető legnagyobb gyorsasággal és a valószínűleg megfelelően történjenek, a temesvári kereskedelmi és iparkamara felhívja a készlettel rendelkező iparosokat, gyárokat és kereskedőket, hogy készletüket legkésőbb folyó hó 13-ig a kamarának jelentésük be.

— **Kérelem a közönséghez.** A nagybecskereki vöröskereszt vasúti nyugvó állomásának vezetője kéri a közönséget, hogy a nagybecskereki vöröskereszt-egylet vasúti állomásán átvonuló beteg és sebesült katonák részére cigarettát adományozni sziveskedjenek. Az adományok Bakalovich Plátóhoz, a nyugvó állomás gondnokához (Megveház) küldendők.

— **Kérelem a Temesvári es. és kir. hadapródiskola hősi halált halt növendékeinek hozzátartozóihoz.** Folyamatban van a es. és kir. katonai és nevelőintézetekben örök emlékeztető és a növekvő ifjúság lelkesítő példájára oly gyűjtemény létesítése, melyben helyet találjon mindaz, ami volt növendékei hősi életére és érdemeire vonatkozóval bír. E törekvésünk támogatása végett azzal a kérelem fordulunk hősi halált halt növendékeink hozzátartozóihoz, hogy bennüket e munkánkban támogatni kegyeskedjenek. Hálás szívvel fogadjuk és őszinte kegyelettel őrizetbe vesszük hőseink életrajzi adatait, vitézi tetteik leírását, hadi és személyi jelvényeket, képeket, emléklapokat, a hadvezetőség átengedte szákmánytárgyakat stb. A „Temesvári es. és kir. hadapródiskola“ parancsnoksága.

— **A királyné barátja** címmel egy nagy-szerű finom humorú Nordisk-film kerül holnap színpadra a Városi Moziában. Ez a három felvonásos vígjáték csillogó humorával és derűjével belopózik a szívekbe s a közönségnek pompás szórakozást fog nyújtani. A film gazdag kisértő műsorral két előadásban: d. u. 5 órakor és este fél 9 órakor kerül színpadra rendez helyárral mellett.

— **Hangszereket a katonáknak!** A Hadsegélyező Hivatal kéri az áldozatkész hazafias magyar társadalmat, hogy legyen segítségére a haretéri hősöknek gondülő hangszerekkel való ellátásában. A különböző frontok katonáinak egyre sürűbben megnyilatkozó szükséglete az, hogy a vészes harcok pihenőin a zene hullámaiban mintegy lelki fürdőhöz jussanak, érzéseiket kifejezhessék és harci kedvüket fokozhassák. Szájharmonikák, húros harmonikák, okarinák, hegedűk, réz- és fafuvolák, klarinétok, tárogatók, citerák gramofonok kellenének minél nagyobb számban. Aki csak teheti, küldjön egyet-mást a Hadsegélyező Hivatal átvételi különítményének (IV., Váci-

utca 38), amely a hangszereket készséggel szállítja az összes frontokra.

— **Mindent a hadseregnek!** A m. honvédelmi miniszterium Hadsegélyező Hivatala kéri az áldozatkész magyar társadalmat, hogy a számára használhatatlan vagy nélkülözhető harisnyát, vagy esetleg gyapjú és vászonrongyokat minél nagyobb mennyiségben küldjön be Átvételi Különítményéhez (IV. Váci-utca 38. sz.) a haretéren való felhasználás végett. A „Szeretetadomány“ jelzésű csomagok ingyen szállíthatnak.

— **Eltűntek kutatása az ellenséges fogolytáborokban** A „Katoná-Nyomozó Jegyzék“, mely a Magyar Vörös-Kereszt Egylet budapesti Tudósító Irodája vezetőinek: Batthyány Lajos gróf és Hadik-Barkóczy Endre gróf kiadásában jelenik meg, már eddigi kutatásai során is jelentős eredményeket ért el. Sok olyan eltűnt katona sorsára derített világosságot, akinek személyét illetőleg a hivatalos nyomozás holt pontra jutott. A szerkesztőségnek legújabb sikerült biztosítania a wieni Gemeinsames Zentralnachweisebureau utján, hogy a Katoná-Nyomozó Jegyzék minden száma az ellenséges fogolytáborokba is eljusson s ezzel újabb lehetőséget nyitott arra, hogy kutatásai még több esetben és még eredményesebbek legyenek. A Katoná-Nyomozó Jegyzéket B. Virágh Géza szerkeszti. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, IV., Váci-u. 38., I. em., ahol a Katoná-Nyomozó Jegyzék közlési feltételei és minden egyéb felvilágosítás megtudható.

TAJÉKOZTATO.

Az ingyenes olvasóhelyiség és közkönyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 3 órától este 10-ig. Könyvtáróra vasárnap, szerda, péntek délután 5—7 óráig.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt esküdtszéki épületben. Nyitva naponta reggel 8-tól d. u. 2 óráig.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjjele“ nagybecskereki fióka minden hó 1-je és 15-ike után eső vasárnapján fogad el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. u. 2—5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközölhetnek.

Irodalom.

— **A Zsebatlasz 1917. évre** szóló kötete már megjelent a Magyar Földrajzi Intézet r. t. kiadásában.

Tartalma a következő: A Duna-kérdés. — Kivándorlás, visszavándorlás, telepítés. — Városaink területe és lélekszáma. — Magyarország és Ausztria autarkája. — Nándorfejérvár földrajzi helyzete és jelentősége. — Montenegró és Albánia. — Románia. — A moldvai csánokok. — Az oláhok földrajzi elterjedése. — Oroszország talaja. — Görögország. — Európa fővárosai és fő kikötői. — Európa közlekedése. — A kábelek és szikra-távíró. — A vasutvonalak uralkodó vágányzellesei Földünkön. — A Földközi-tenger. — Nyugat-Ázsia. — A Csendes-óceán problémája. — Németország, Nagybritannia és Franciaország gazdasági fejlődése 1887—1912. — A háború és a meteorológia. — Dobrudzsa. — Összehasonlító statisztika a világrészekről és a nevezetesebb országokról.

Amint látnivaló, a háborús földrajz köréből vett időszerű s egyben ama témák egész sorozatát — s valamennyit szakemberek tollából — találjuk benne, amelyek nemcsak a tanuló ifjúság ismeretének gyarapítására, hanem a művelt közönségnek a tájékoztatására is alkalmasak. A szöveg közt kis térképekkel, grafikonokkal tarkított s egyébként is csinosan kiállított 9 iv terjedelmű kis nyolcadrésű kötetnek 8 kisebb és 4 nagyobb térképmelléklete és számos grafikonja az 1916. évi Zsebatlasz térképeinek folytatása, melyek így együtt a háborús országok mindegyikéről pontos és jó térképekkel szolgálnak. Ára 3 korona 60 fillér és kapható a Magyar Földrajzi Intézet r.-t.-nál, V. Rudolf-tér (Ujpesti-rakpart 2. sz.), valamint minden könyvkereskedésben.

Legújabb.

Görögország mozgósít

Budapest, dec. 11. Londonból sürgönyzik: A Daily Chronicle jelenti Pireuszról:

A görög mozgósítás gyorsan halad. Larissza felé tetemes csapatok indultak el. A katonai intézkedéseket Duzmanisz vezérkari főnök vezeti. Athén körül minden stratégiailag fontos helyet megszállottak a görögök.

Londonból sürgönyzik:

Ideérkezett athéni jelentés szerint az angol és az orosz követek szombaton hosszabb kihallgatáson voltak Konstantin királynál. A köztük végbement tanácskozásról semmi sem szivárgott ki. A helyzet változatlan. Konstantin király később az amerikai követet fogadta.

Budapest, dec. 11. Athénből sürgönyzik:

Hire jár, hogy az entente hatalmak legközelebb újabb ultimátumot nyújtanak át a görög kormánynak.

Budapest, dec. 11. Pireuszról jelentik a Daily Newsnek:

Athénben nyugalom van. A görögök katonai intézkedéseket tesznek. Kétezer embert, akiket Thesszaliából Peloponézusra akartak vinni, Athénbe szállítottak. A korinthusi helyőrség is Athénben van. Venizelosznak 1600 híve a börtönben van. Az entente legközelebbi jegyzékében követelni fogja ezeknek a szabadon bocsátását.

A Deutschland újabb hazatérése.

Budapest, dec. 11. Berlinből sürgönyzik:

A Deutschland kereskedelmi buvárhajó, amely most másodszor tért vissza Amerikából, november 21-én indult el onnan, tehát utját a Weser-torkolatáig husz nap alatt tette meg. A Deutschland még a Weser torkolata előtt horgonyoz.

Az új angol kormány.

Budapest, dec. 11. Amsterdamból sürgönyzik: Az új angol kabinet összetételéről hivatalosan a következőket jelentik:

Lloyd George miniszterelnök, Lord Curson a titkos haditanács elnöke s egyúttal vezére a kormánynak a felsőházban, Henderson lord Milnerrel tárca nélküli miniszterek, Bonar Law kincstári kancellár, aki tagja lesz a titkos haditanácsnak s akit a miniszterelnök egyúttal felkért arra, hogy a kormánynak az alsóházban legyen vezére, Sir Robert Finlay lord kancellár, Georg Cave belügyminiszter, Balfour külügyminiszter, Albert Stanley kereskedelmi, Hodge munkásügyi, Curson az admirális, dr. Addison muniós, Lord Robert Cecil blokádmuniszer, továbbá Long gyarmatügyi, lord Derby hadügyminiszter, Chamberlain pedig indiai miniszter lett.

A király holnap Budapestre érkezik.

Budapest, dec. 11. A király holnap kedden reggel hét órakor Budapestre érkezik. A király a pályaudvarról automobilon felhajt a királyi várba s délután négy órakor külön vonaton ismét visszautazik Bécsbe.

A képviselőház ülése.

Budapest, dec. 11. A képviselőház Szász Károly alelnök elnöklésével ma délelőtt ülést tartott. Az elnök az ülés megnyitása után bejelentette, hogy a királytól válasz érkezett Bukarest elfoglalása alkalmából küldött üdvözlő táviratra.

Az elnöki előterjesztések után Hegedüs Loránt előadó beterjeszti az indennitásra szóló javaslatot, amelyet elfogadásra ajánl.

Bizony Ákos az Apponyi párt nevében szól a javaslatához s kijelenti, hogy az ellenzék, a küszöbön álló koronázásra való tekintettel nem szándékozik hosszabb vitát provokálni, elvárta volna azonban a miniszterelnöktől, hogy a koronázással kapcsolatban megkísérelte volna az ellenzéki pártok megbékítését. Felsorolja a kormány egyes intézkedéseit, amelyek szerinte alkotmányellenesek voltak. Pártja bizalmatlansággal viseltetik a kormány iránt s ezért a javaslatot nem fogadja el.

Ugron Gábor az alkotmánypárt nevében beszél az indennitás ellen s a javaslatot nem fogadja el.

Az ülés folyik.

Nyílttér.

E rovat alatt közlötték nem vállal felelőséget a szerkesztőség.



A Szerbíttebei legelőhirtokosok bankja r.-t. Felsőttében mély fájdalommal jelenti, hogy alapítója és igazgató-elnöke

Raity Spira ur

december hó 5-ikén jobblétre szenderült.

Aldás és béke hamvaira!

Felsőttében, 1916 dec. 7-én.

Arkod község előljárósága.

2546—1916. szám.

Hirdetmény.

Arkod község határában gazdátlanul találtatott: I. 1 drb 2½ éves sárga tehén, feje és hasa fehér, j. szarv. X/9. égetett jegy; II. 1 drb 6 évesnek látszó pej kanca, szárcsa orru, csillagos. Azzal tétetik közhírré, hogy amennyiben igazolt tulajdonosaik nem jelentkeznek, úgy Arkod községhezánál 1916. évi december hó 19-én d. e. 10 órakor nyilvános árverésen el fognak adatni.

Arkodon, 1916. évi december hó 7-én.

Camerlenghi Róbert Gluvakov György s. jegyző. közs. bíró.

Ház eladó

NAGYBECSKEREKEN, ötszobás urházzal.

Ugyanott elköltözés folytán eladó néhány műtárgy, eredeti festmény, híres mesterek metszetei s képes folyóiratokból álló könyvtár is. :: ::
— Közelebbit a kiadóhivatalban. —

1267—x.15

B. v. k. 902—1916. ügyszám.

Árverési hirdetmény.

A budapesti közp. kir. járásbírósnak 1915. P. XIV. 250095/4. számú végzésével megkeresett nagybecskereki kir. járásbírósnak 1915. évi Pk. 2896/1. számú végzése folytán Schlick-Nicholson gép-, vagon- és hajógyár r. t. budapesti cég javára néhai Zsivanovics Velykó volt nagybecskereki lakos ellen 1078 K 14 fill. tökékövetelés és jár. erejéig elrendelt biztosítási, kielégítési végrehajtás folytán 1915. évi április 13. napján lefoglalt és 10.000 K-ra becsült ingóságokra az árverés elrendeltetvén, annak a Daun-féle téglagyár telepén, Nagybecskerek határában leendő megtartására határidőül 1916. évi december hó 23. (huszonharmadik) napjának d. u. 3 órája kitűzték az 1916. Pk. 44127. szám alatt kelt végzés alapján.

Az árverés alá kerülő ingóságok megjelölése: Egy drb. Nicholson W. Fülöp-féle gőzeséplőgép, mozdony és egy eséplőgép-szekrény, műszerszámok s teljes felszereléssel.

Nagybecskereken, 1916. évi december hó 5-ik napján.

Kiss, kir. bírósági végrehajtó

Magyar-német gyorsírásban jártas

leány

ajánkozik. Cim a kiadóhivatalban.

3 hold szőlő eladó.

Bővebbet Nádor-u. 1 sz. a.

A gőzfürdő urak részére

mindennap délelőtt 8 órától 12 óráig és pénteken délután 5 órától 7 óráig van nyitva. — Nők részére kedden és pénteken déli 12 órától 5 óráig.

1410—22

Hirdetéseket

jutányos ártt közöl a

„Torontál“

pol. napilap kiadóhivatala.